

Stockholm 2022-01-11

Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och funktionshinderpolitik
103 33 Stockholm

Remissvar gällande Statskontorets rapport 2021:10, statsbidrag till kultur, idrott och friluftsliv – analys av hur de bidrar till en aktiv fritid för personer med funktionsnedsättning.

Sveriges hembygdsförbunds (SHF) är riksförbund för drygt 2 000 allmännyttiga ideella hembygdsföreningar organiserade i 26 regionala förbund. Hembygdsrörelsen förenas i ett intresse för kulturarvet i alla dess former, driver besöksmål och skapar aktiviteter som möter 4-5 miljoner besökare årligen.

Tillgänglighet för funktionsnedsatta är viktigt för oss

Många aktiva medlemmar tillhör gruppen äldre vilket innebär att olika former av funktionsnedsättningar kan antas vara vanligt förekommande. Vår inställning är att åtgärder som förbättrar tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar är till gagn för medlemmar och allmänhet i övrigt. Vi har därför under en rad år bidragit med information och rådgivning med fokus på enkelt avhjälpna hinder. Detta kan vara utmanande då många miljöer som föreningarna förvaltar har kulturhistoriska värden som också måste tillgodoses.

Vi delar den bild som rapporten ger att kulturområdet kommit längre. Som organisation erhåller vi årligt statsbidrag från tre myndigheter: Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Statens kulturråd. Vi kan konstatera att de två kulturmyndigheterna ställer frågor om tillgänglighet medan Naturvårdsverket inte begär någon sådan redovisning.

Respektera ideella organisationers oberoende ställning

Vi har full förståelse för värdet av uppföljning av fördelning av statsbidrag avseende tillgänglighetsperspektivet. Det är samtidigt viktigt att slå vakt om ideella organisationers oberoende roll i samhället. Statskontorets rapport analyserar hur en viss grupps behov tillgodoses i bidragsgivningen. Vi konstaterar att vi som organisation ställs inför likartade krav på att redovisa verksamhet för andra utpekade grupper som barn och unga och hur vi tillgodoser jämställdhet och arbetar för mångfald avseende etnisk och kulturell bakgrund. Det är därför viktigt att se till helheten av de krav som ställs på ideella organisationer innan man fattar beslut om ytterligare krav på redovisning och uppföljning.

Kraven måste vara proportionerliga

Vad gäller kulturområdet finns en stor variation av olika verksamhetsutövare. Det är rimligt att ställa krav på institutioner med offentlig huvudman som omfattas av kultursamverkansmodellen (samt region Stockholm). Vad gäller statsbidrag till professionella aktörer inom olika konstarter (förordningar 2012:516, 2020:337 samt 2012:517), är det viktigt att ytterligare redovisningskrav på tillgänglighetsåtgärder är rimliga och proportionerliga i förhållande till den verksamhet som bedrivs eftersom det fria kulturlivet rymmer många små aktörer. Som rapporten visar, kan lösningar för ökad tillgänglighet vara kostsamma. I kulturlivet har många aktörer mycket små ekonomiska marginaler och ökade tillgänglighetskrav får inte leda till att verksamheter tvingas lägga ned med minskad mångfald som följd.

Hellre styrning genom samverkan än ytterligare bidragsvillkor

Vår uppfattning är att staten generellt bör avhålla sig från att ställa alltför långtgående krav på fördelning av bidrag till ideella organisationer. Förändringar av förordningar samt av myndigheternas uppföljning enligt de förslag som presenteras under punkt 2.4.1 och 2.4.2 förutsätter i förlängningen bl.a. att mottagare av bidrag har kunskap och resurser att identifiera och registrera personer med funktionsnedsättning som deltar i olika aktiviteter. Vi tror att det kan vara svårt för många att uppfylla på ett godtagbart sätt och tror att det även kan upplevas som integritetskränkande.

Bristen på kunskap om gruppen personer med olika funktionsnedsättningar är den största utmaningen för att öka tillgänglighet och öka integreringen. Vår uppfattning är att de flesta vill göra rätt och välkomnar personer med funktionsnedsättningar men upplever osäkerhet inför det ansvar som det kan medföra. Det är viktigt att bidragsfördelande myndigheter och organisationer har tillgång till kunskap som kan förmedlas till bidragsmottagande aktörer, antingen genom egen kunskapsuppbyggnad eller genom stöd från Myndigheten för delaktighet.

Vi ser gärna att Myndigheten för delaktighet utvecklar sin samverkan med civilsamhällets organisationer, vilket är i linje med regeringens politik för det civila samhället. Förslaget att ge Myndigheten i uppdrag att se över kunskapsstöd är i linje med en sådan samverkan, liksom att myndigheten har en aktiv roll att sammanföra funktionshinderorganisationer med organisationer som mottar statsbidrag inom idrott och friluftsliv.

För Sveriges hembygdsförbund

Jan Nordwall
Generalsekreterare